

การปลูกเยอบีร่า

ทวีพงศ์ สุวรรณโร กองส่งเสริมพืชสวน
เอกวัฒน์ จันทรวงศ์ กองป้องกันและกำจัดศัตรูพืช
เรณู ดอกไม้หอม กองป้องกันและกำจัดศัตรูพืช
กรมส่งเสริมการเกษตร

- ❀ คำนำ
- ❀ ลักษณะทั่วไปของเยอบีร่า
- ❀ พันธุ์
- ❀ การขยายพันธุ์
- ❀ การเตรียมดิน
- ❀ การปลูก
- ❀ การปฏิบัติดูแลรักษา
- ❀ การให้น้ำ
- ❀ การให้ปุ๋ย
- ❀ การเก็บเกี่ยว
- ❀ การบรรจุหีบห่อ
- ❀ การเก็บรักษา
- ❀ โรคของเยอบีร่า
- ❀ แมลงของเยอบีร่า

คำนำ

“เยอบีร่า” เป็นไม้ดอกที่สวยงามชนิดหนึ่ง มีการปลูกกันมานานสิบปี จนกระทั่งเข้าใจผิดคิดว่า เป็นไม้ดอกของไทยเองแต่ความจริงแล้วมีถิ่นกำเนิดอยู่ในแอฟริกาใต้ นำเข้ามาปลูกในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2451

เยอบีร่า กำลังเป็นไม้ตัดดอกที่ได้รับความนิยมสูงมากในตลาดเพราะมีสีดอกสดใส มีหลายสี อายุการใช้งานนาน และมีรูปทรงดอกสวยงาม ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกเยอบีร่าประมาณ 400 ไร่ ซึ่งระยะหลังมีการนำเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปเข้ามาปลูกทดแทนเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย แต่ก็ยังผลิตได้ไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาดเยอบีร่าจึงเป็นไม้ตัดดอกอีกชนิดหนึ่งที่จะสามารถทำรายได้ให้เกษตรกรได้ดีไม่แพ้ไม้ตัดดอกชนิดอื่น

ลักษณะทั่วไปของเยอบีร่า

เยอบีร่า เป็นไม้ดอกที่มีลักษณะต้นเป็นกอเดี่ยวๆ มีลำต้นอยู่ใต้ดิน ใบและก้านจะงอกจากตาที่ติดอยู่กับลำต้นใต้ดิน ใบมีสีเขียวแก่ปรกเป็นพุ่ม ขอบใบหยักเป็นแฉกแต่สะแฉกหยักลึกไม่เท่ากันแผ่นใบไม่คลี่กางเต็มที่ ขอบใบทั้งสองข้างมักจะหุบเข้าหาเส้นกลางใบเล็กน้อย ใต้ใบและก้านใบมีขนบางๆ ขึ้นอยู่ทั่วไป ดอกเยอบีร่ามีลักษณะเป็นดอกรวมประกอบด้วยดอกย่อยเล็กๆ เป็นจำนวนมากอันแน่นอยู่บนฐานรองดอก ดอกย่อยนี้แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ ดอกชั้นนอก เรียกว่า เร ฟลอเร็ต (Ray florets) เป็นดอกตัวเมียไม่มีเกสรตัวผู้และดอกชั้นในเรียกว่า ดิส ฟลอเร็ต (Disc florets) เรียงอยู่ชั้นในรอบใจกลางดอก เป็นดอกสมบูรณ์เพศมีทั้งเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมีย เกสรตัวเมียของดอกชั้นในส่วนใหญ่จะเป็นหมัน

พันธุ์

เยอบีร่า สามารถแบ่งตามสายพันธุ์ได้ดังนี้

1. สายพันธุ์ไทย เป็นพันธุ์ที่พัฒนามาจากพันธุ์ดั้งเดิมที่นำเข้ามาปลูก มีลักษณะกลีบดอกแคบ ยาวซ้อนลดหลั่นลงมา มีสีส้มไม่ค่อยสดใสนัก บางพันธุ์อาจมีกลีบดอกเป็นฝอย เรียกว่า หน้ายุง ก้านดอกเล็กและสั้น ใบมีขนาดเล็กปรับตัวเข้ากับสภาพอากาศของภาคกลางได้ดี แต่อายุการปักแจกันสั้น เช่น

- กลุ่มดอกสีขาว : พันธุ์ขาวจักรยาว , ขาวจักรสั้น
- กลุ่มดอกสีเหลือง : พันธุ์เหลืองถ่อ , เหลืองพั้งสี
- กลุ่มดอกสีชมพู : พันธุ์บัวหลวง , มณฑา
- กลุ่มดอกสีแสด : พันธุ์สุรเสน , จำปา
- กลุ่มดอกสีแดง : พันธุ์แดงลักแกง , แดงตาเป็น

สายพันธุ์ไทย

2. สายพันธุ์ยุโรป มีดอกชั้นเดียว ชั้นหรือกิ่งซ้อน กลีบดอกกว้างกว่าสายพันธุ์ไทย 2-3 เท่า กลีบดอกหนา ก้านดอกใหญ่ยาวและแข็งแรง มีอายุการปักแจกันนาน ใบมีขนาดใหญ่กว่าสายพันธุ์ไทย ใจกลางดอกใหญ่ส่วนมากจะเป็นสีเหลือง หากเป็นสีดำหรือน้ำตาลเข้ม เรียกว่า ไล่ดำ

เยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปอาจแบ่งย่อยตามการซื้อขายในตลาดโลก ได้ดังนี้

2.1 ดอกชั้นเดียว มีกลีบดอกกว้างป้อมชั้นเดียวและหนาเยอบีร่า ประเภทนี้ได้รับความนิยมมากในปัจจุบัน เช่น พันธุ์เออบานัส เทอราเฟม (ดอกสีเหลือง), แบริฟิก (ดอกสีชมพู), ซิมินา (ดอกสีแดง)

2.2 ดอกซ้อนและกิ่งซ้อน มีกลีบดอกหลายชั้น เช่น พันธุ์วีเซด (ดอกสีชมพู แดง/ขาว), ฟิกาโร (ดอกสีชมพู), เทอราสปิริท (ดอกสีแสดแดง), อิมพาล่า (ดอกสีขาว)

2.3 ไล่ดำ เช่น พันธุ์เออบานัส (ดอกสีทองแดง), แพนเทอร์ (ดอกสีแดง), ริจิลิโอ (ดอกสีแดง), เล็บเฟ็ด (ดอกสีเหลือง), ฟลามิงโก้ (ดอกสีชมพู)

สายพันธุ์ยุโรป

3. สายพันธุ์อเมริกาและสายพันธุ์ออสเตรเลีย ลักษณะของกลีบดอกแคบยาวใจกลางดอก มีขนาดเล็ก ก้านดอกเล็กยาวคุณภาพและอายุการปักแจกันสู้พันธุ์ยุโรปไม่ได้

การคัดเลือกพันธุ์เยอบีร่า ควรพิจารณาลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. ขนาดของดอกควรมีขนาดตั้งแต่ 10-15 เซนติเมตร
2. ลักษณะดอกเมื่อแม่เต็มที่แล้วควรทำมุม 180 องศา กลีบดอกหนา ใ้กลางดอกใหญ่ปลายกลีบไม่งอนแอ่นหลัง
2. สีสดใสไม่ซีดง่ายเมื่อบานแล้ว
3. ก้านดอกควรตรงยาวและแข็งแรง เส้นผ่าศูนย์กลางใหญ่ (มากกว่า 0.6 เซนติเมตร)
4. ผลผลิตสูงใน 1 ปี เยอบีร่าควรให้ผลผลิตมากกว่า 40 ดอก/ต้น/ปี
5. มีความต้านทานโรคแมลงและปรับตัวได้ดีกับสภาพแวดล้อม
6. อายุการปักแจกันนาน

แหล่งผลิตที่สำคัญ

ภาคเหนือ	: เชียงใหม่ , เชียงราย
ภาคกลาง	: ราชบุรี , นนทบุรี
ภาคใต้	: พัทลุง , สงขลา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	: หนองคาย , ขอนแก่น , เลย , นครราชสีมา , นครพนม , อุบลราชธานี

การขยายพันธุ์

การขยายพันธุ์เยอบีร่าสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

1. การเพาะเมล็ด เมล็ดของเยอบีร่าจะมีลักษณะโค้งงอคล้ายรูปเคียว ยาวประมาณ 1 เซนติเมตร วัสดุเพาะจะใช้ส่วนผสมของขุยมะพร้าวกับทรายหยาบ ในอัตราส่วน 1:1 ใส่ในกระบะพลาสติกซึ่งรองด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์เกลี่ยหน้าดินให้เรียบเสมอกัน ใช้ไม้ทำร่องกลบด้วยวัสดุเพาะ แล้วรดน้ำให้เรียบเสมอกัน ใช้ไม้ทำร่องตามขวางของกระบะ ห่างกันประมาณ 1 นิ้ว นำเมล็ดวางเรียงในร่องกลบด้วยวัสดุเพาะแล้วรดน้ำให้ชุ่ม ประมาณ 3-5 วัน เมล็ดจะงอก เมื่อต้นกล้ามีใบจริง 2-3 ใบ จึงทำการย้ายลงถาดชำโดยใช้ดินผสมที่มีดินร่วน ปุ๋ยคอก แกลบ และขี้เถ้าแกลบ ในอัตรา 1:1:1:1 เป็นวัสดุปลูก นำไปวางไว้ในที่ร่มรำไร เมื่อต้นกล้ามีอายุ 2.5-3 เดือน จึงย้ายลงแปลงปลูก ซึ่งใช้เวลาประมาณ 4-4.5 เดือน จึงเริ่มให้ดอก

การขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ดจะไม่ใช้ในกระบวนการผลิตเพื่อตัดดอกขาย แต่จะใช้เพื่อปรับปรุงพันธุ์เท่านั้น

การเตรียมกระบะเพาะ ต้นกล้าที่ได้จากการเพาะเมล็ด

2. การแยกหน่อ เป็นวิธีที่ใช้กันมากเพราะทำให้ง่าย และสะดวกการแยกหน่อ เยอบีร่า ควรทำเมื่อต้นเยอบีร่ามีอายุมากกว่า 7 เดือน โดยการขุดต้นเยอบีร่าขึ้นมาทั้งกอ ล้างดินออกให้หมดจึงแยกหน่อแต่ละหน่อควรมียอดอยู่อย่างน้อย 1 ยอด มีใบ 4-5 ใบ และมีรากติดอย่างน้อย 3 ราก ตัดรากและใบออกประมาณครึ่งหนึ่งเพื่อลดการคายน้ำจากนั้นนำหน่อที่แยกไปชำในกระบะที่มีวัสดุเพาะชำ เช่น ทรายและขุยมะพร้าวอัตราส่วน 1:1 ควรระวังไม่ให้ดินกลบยอดเพราะจะทำให้เน่าได้ง่าย หลังจากนั้นนำไปวางไว้ในที่ร่มประมาณ 2 สัปดาห์ เมื่อต้นมี อายุ 4-5 สัปดาห์ จึงย้ายลงแปลงต่อไป

3. การชำยอด การขยายพันธุ์ด้วยวิธีนี้จะได้จำนวนต้นมากกว่าการแยกหน่อ แต่ต้นที่ชำอาจเน่าได้ง่ายหากไม่ชำนาญพอการชำยอด ทำให้โดยขุดต้นเยอบีร่าขึ้นมาทั้งกอ ล้างน้ำให้สะอาดตัดใบออกให้เหลือก้านใบประมาณ 5 เซนติเมตร ตัดยอดออกเพื่อกระตุ้นให้เกิดตาข้างแล้วนำไปชำในกระบะทราย เมื่อมียอดอ่อนแตกจากลำต้น จึงตัดและจุ่มฮอร์โมนเร่งราก แล้วนำชำจนออกรากก่อนย้ายปลูกลงแปลงต่อไป

การแยกหน่อ

4. การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ วิธีนี้สามารถผลิตต้นพันธุ์ได้จำนวนมากในระยะเวลาอันสั้นได้ต้นที่แข็งแรงปลอดโรคและตรงตามพันธุ์หลังจากนำต้นลงปลูกแล้วประมาณ 6 เดือน จึงจะให้ดอก ปัจจุบันการขยายพันธุ์เยอบีร่าเพื่อการค้านิยมวิธีการแยกหน่อและการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ

การเตรียมดิน

ดินสำหรับปลูกเยอบีร่า ควรเป็นดินร่วนปนทราย มีอินทรีย์วัตถุ มีความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 5.5-6.5 ทำการไถหรือขุดพลิกหน้าดิน ตากแดดทิ้งไว้ประมาณ 1 สัปดาห์ จึงย่อยดิน และเก็บเศษวัชพืชออก ถ้าดินเป็นกรดควรใส่ปูนขาวและกรณีที่ปลูกชำที่เดิมหรือเคยปลูกไม้ดอกอื่นมาก่อน ควรอบดินก่อนปลูก เพื่อลดปัญหาโรคและแมลง ด้วยเมธิลโบรไมด์ หรือ บาชามิดจี นอกจากนี้ยังสามารถผสมวัสดุปลูกชั้นใหม่ โดยใช้ขุยมะพร้าว 3 ส่วน แกลบดำ 2 ส่วน ทรายหยาบ 1 ส่วน ผสมกัน แล้วเติมปุ๋ย แคลเซียมคาร์บอเนต 500 กรัม แคลเซียมซัลเฟต 100 กรัม และซิงค์ซัลเฟต 100 กรัม เพอร์สซัลเฟต 500 กรัม คอปเปอร์ซัลเฟต 10 กรัม และซิงค์ซัลเฟต 10 กรัม ต่อวัสดุปลูก 1 ลูกบาศก์เมตร

การปลูก

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกเยอบีร่า คือ ตั้งแต่เดือนตุลาคม - มกราคม ไม่นิยมปลูกในฤดูฝน เพราะมีปัญหาเรื่องโรคโคนเน่า

แปลงปลูกควรยกสูงประมาณ 30-40 เซนติเมตร กว้าง 65-70 เซนติเมตร เว้นทางเดิน 50 เซนติเมตร ระยะปลูกควรคำนึงถึงลักษณะของพันธุ์ โดยทั่วไปสายพันธุ์ไทย กอมีขนาดเล็ก ใช้ระยะปลูก 30X30 เซนติเมตร ส่วนสายพันธุ์ยุโรป และ อเมริกา ซึ่งมีลักษณะทรงพุ่มใหญ่กว่าสายพันธุ์ไทย ระยะปลูกที่ใช้ คือ ระหว่างแถว 30-40 เซนติเมตร ระหว่างต้น 30-35 เซนติเมตร

การปฏิบัติดูแลรักษา

1. ในสภาพท้องที่ที่มีแสงแดดจัดมาก ควรปลูกเยอบีร่าในโรงเรือนที่มีความสูงอย่างน้อย 2.5 เมตร หลังคาใช้ซาแรนพรางแสง ร้อยละ 50 เพื่อให้ก้านดอกยาว และดอกมีสีสดดีขึ้น นอกจากนี้ในฤดูฝนควรคลุมหลังคาโรงเรือนด้วยพลาสติกใสกันฝน เพื่อให้ดอกมีคุณภาพดี และป้องกันการเกิดโรค

แปลงปลูกเยอบีร่าในโรงเรือน

2. ควรดูแลแปลงปลูกให้มีความชื้นตลอดจนเวลา
3. พรวนดินหลังจากต้นเยอบีร่าตั้งตัวดีแล้ว เพื่อช่วยให้ดินโปร่ง และเป็นการทำกำจัดวัชพืชไปในตัว และควรระวังรากเยอบีร่า จะขาด เพราะในช่วงนี้เยอบีร่ากำลังแตกกรใหม่
4. ควรจัดหาวัสดุคลุมแปลง เช่น ฟางข้าว เปลือกถั่ว แกลบผุ หรืออื่นๆ เพื่อให้ดินสามารถเก็บความชื้นไว้ได้นาน และยังป้องกันหน้าดินแน่น และดินกระเด็นมาถูกใบขณะรดน้ำด้วย

5. การแต่งพุ่ม หลังจากปลูกเยอบีร่าแล้วต้นจะเจริญเติบโตแตกกอพร้อมทั้งให้ดอก การดูแลนอกจากจะต้องตัดใบแก่ที่เหี่ยวแห้งหรือเป็นโรคออกทิ้งแล้วหากพุ่มแน่นเกินไป จะต้องตัดแต่งใบออกไม่ให้บังกันโดยให้มีใบเหลือติดอยู่กับต้นประมาณ 20-25 ใบ

การให้น้ำ

เยอบีร่าต้องการน้ำมากแต่ไม่ชอบน้ำขัง ระยะ 2-3 สัปดาห์แรกควรให้น้ำแบบสปริงเกอร์ ต่อมาควรให้น้ำแบบหยดเพราะจะทำให้ได้น้ำสม่ำเสมอและน้ำไม่เปียกใบและดอก การให้น้ำไม่สม่ำเสมอจะทำให้ก้านดอกเปราะ แตก และหักได้ง่าย

การให้ปุ๋ย

ปุ๋ยที่จะให้เยอบีร่า แบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงแรกตั้งแต่ระยะต้นเริ่มแตกใบใหม่จนถึงระยะมีดอกแรกใช้ปุ๋ยเกล็ดสูตร 21-21-21 อัตรา 3 ช้อนโต๊ะ ผสมน้ำ 20 ลิตร ให้ร่วมกับธาตุอาหารรองทุก 7 วัน ส่วนช่วงที่สอง หลังจากที่เยอบีร่าออกดอกแล้วให้ปุ๋ยสูตร 10-52-17 อัตรา 3 ช้อนโต๊ะ ผสมน้ำ 20 ลิตร รดสลับกับปุ๋ยยูเรีย โดยให้ทุก 15 วัน

การเก็บเกี่ยว

ต้นเยอบีร่าที่ได้จากการเพาะเมล็ดหรือเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อจะให้เวลาประมาณ 4-5 เดือน จึงให้ดอก ส่วนต้นจากการแยกหน่อใช้เวลาประมาณ 2-3 เดือน แต่ดอกในระยะ 1-2 เดือนแรกยังมีขนาดเล็ก หลังจากนั้น จึงจะมีขนาดใหญ่ขึ้น ดอกที่จะเก็บเกี่ยวควร อยู่ในระยะที่เหมาะสม เพราะถ้าเก็บเกี่ยวดอกอ่อนเกินไป ก้านดอกจะอ่อนหักได้ง่าย ทำให้อายุการปักแจกันไม่นาน และถ้าเก็บเกี่ยวดอกแก่เกินไปสีดอกจะซีด ละอองเกสรจะเปื้อนดอก ส่วนที่เป็นกลีบดอกชั้นในจะฟูไม่สวยงาม จึงควรเก็บดอกในระยะที่เกสรตัวผู้บาน 1-2 วง โดยจับด้านดอกโยกเข้าหาตัวแล้วกระตุกขึ้น เนื่องจากตรงโคนก้านดอกจะเป็นเนื้อเยื่อที่แข็งแรงป้องกันการสูญเสียน้ำของดอกไม้ เมื่อถึงดอกขึ้นมาแล้วให้รีบนำไปแช่น้ำทันที เวลาเก็บเกี่ยวเยอบีร่าทำได้ทั้งในช่วงเช้าและบ่าย

การเก็บเกี่ยว

การใช้สารเคมีหลังการเก็บเกี่ยว

หลังจากเก็บเกี่ยวแล้วจะแช่ดอกเยอบีร่าในสารละลายโซเดียมไฮโปคลอไรต์ 5% หรือ สารฟองผ้าขาว อัตรา 7 ซีซี ต่อน้ำ 1 ลิตร โดยน้ำที่ใช้ต้องเป็นน้ำที่สะอาด ก่อนนำก้านลงแช่ให้ตัดปลายก้านออก 2 เซนติเมตร เพราะส่วนปลายก้านที่ติดอยู่กับต้นเป็นเนื้อเยื่อที่แข็งสามารถดูดน้ำได้น้อย และแช่จนกว่าจะนำไปบรรจุหีบห่อต่อไป

การคัดขนาดเยอบีร่าตามความต้องการของตลาดกรุงเทพฯ

เกรด	ความยาวด้านดอก (ซม.)	เส้นผ่าศูนย์กลางดอก (นิ้ว)
เอ	มากกว่า 40	มากกว่า 4.0
บี	35-40	3.5-4.0
ซี	30-35	3.0-3.5

การคัดเกรด

การบรรจุหีบห่อ

โดยทั่วไปจะใช้ถุงพลาสติกขนาดเล็ก สวมดอกไว้แล้วจึงเข้าก๊าะ ละ 10 ดอก ห่อด้วยกระดาษและบรรจุลงกล่อง ส่วนในประเทศเนเธอร์แลนด์จะบรรจุแต่ละดอกตามแนวอนในกล่องกระดาษ ดี้นๆ โดยเสียบก้านดอกลงในกระดาษแข็งที่เจาะเป็นรู เพื่อตรึงไม่ให้ดอกเคลื่อนที่ ก้านดอกจะอยู่ในรู ส่วนตัวดอกจะอยู่บนรูทำให้เห็นดอกชัดเจน ซึ่งแต่ละกล่องสามารถบรรจุดอกได้ประมาณ 50 ดอก

การบรรจุหีบห่อ

การเก็บรักษา

ดอกเยอบีร่าที่อยู่ระหว่างรอการบรรจุหีบห่อ หรือส่งขายควรเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 90 เปอร์เซ็นต์

โรคของเยอบีร่า

1. โรคใบจุด

สาเหตุ เกิดจากเชื้อรา

อาการ เกิดจากที่ใบจะเป็นจุดหรือเป็นวงซ้อนกัน ผลเป็นสีน้ำตาลอ่อน ถ้าพบที่ดอกกลีบดอกจะแสดงอาการจุดซ้อนกันเป็นวงเมื่อเป็นมากกลีบดอกจะไหม้

การป้องกัน ใช้สารเคมีประเภท แมนโคเซ็บ ฉีดเพื่อป้องกัน แต่ถ้าต้องการฉีดพ่นเพื่อระงับการระบาดของโรคที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรง ควรใช้คาร์เบนดาซิมสลับกับแมนโคเซ็บ ตามอัตราที่แนะนำบนฉลากสารเคมี สำหรับใบที่แสดงอาการมากๆ ควรตัดใบออกเสียก่อนแล้วนำไปเผา หลังจากนั้นจึงพ่นด้วยสารเคมี

2. โรครากเน่า – โคนเน่า

สาเหตุ เกิดจากเชื้อรา

อาการ จะพบใบและต้นเหี่ยว บริเวณโคนต้นระดับดินเป็นแนวสีน้ำตาล สีเส้นใยสีขาวของเชื้อราเจริญอยู่ เมื่ออาการรุนแรงจะเหี่ยวทั้งกอ เมื่อถอนต้นขึ้นมาจะพบว่าโคนต้นและรากเปื่อยเน่า

การแพร่ระบาด เชื้อราแพร่ระบาดได้เข้ามา โดยเส้นใยเจริญไปในดิน การแพร่กระจายจึงเกิดขึ้นโดยเชื้อราติดมากับหน่อที่ขยายมาจากแหล่งที่เป็นโรค หรือติดไปกับจอบเสียมที่ใช้ในไร่ หรือติดไปกับเท้าคนที่เหย้าไปทั่วแปลง

การป้องกันกำจัด ใช้สารเคมีประเภท PCNB เช่น เทอราคลอ, ครินโตซีนหรือปีสลิคอลล ฉีดพ่นหรือราดบริเวณโคนต้นที่เริ่มแสดงอาการ สำหรับต้นที่เป็นโรคมามากๆ ควรขุดออก โดยขุดเอาดินบริเวณนั้นออกด้วย อย่าให้ดินและส่วนของพืชหล่นเรียราด จะทำให้เชื้อแพร่กระจาย เวลาราดโคนต้นด้วยสารเคมีควรทำขณะดินแห้ง

โรครากเน่า – โคนเน่า

3. โรครากปม

สาเหตุ เกิดจากไส้เดือนฝอยเข้าทำลายรากพืช

อาการ เริ่มแรกต้นเยอบีร่าจะแคระแกรน ใบซีดเหลืองมีลักษณะคล้ายกับอาการขาดธาตุอาหารเมื่อถอนต้นดูจะพบรากมีลักษณะยวมโตเป็นแห่งๆ ปลายรากกุดหรืองอ ปมที่เกิดขึ้นจะมีสีขาวต่อไปจะเป็นสีน้ำตาล ถ้ามีมากต้นจะเหี่ยวแห้งและตายไป

การแพร่ระบาด ไส้เดือนฝอยเป็นศัตรูที่อาศัยอยู่ในดินการแพร่ระบาดเกิดขึ้นโดยการขนย้ายดิน ติดไปกับกล้า และระบาด ไปโดยการชะล้างของน้ำ

การป้องกันกำจัด ไส้เดือนฝอยเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยากมาก เพราะสารเคมีที่ใช้ได้ผลดี ราคาแพงเกินไป เช่น การรมด้วยเมธิลโบรไมด์ และการใช้สารเคมีฆ่าแมลง เช่น เฮปตาคลอ ใช้ได้ผลดีแต่พิษตกค้างในดินนานถึง 10 ปี จะมีผลต่อพืชมาก เพื่อพบต้นที่เป็นโรคควรถอนต้นที่แสดงอาการโดยขุดเอารากออกให้หมด ถ้าเป็นทั้งแปลงต้องทำลายทั้งแปลงเผาทิ้ง แล้วทิ้งดินตากแดด โดยขุดซากพืชออกให้หมด ความร้อนจากแสงแดดจะช่วยฆ่าไข่และตัวอ่อนของไส้เดือนฝอยได้ หรือป้องกันโดยใช้ ไวลีเตท แอล หรือ เทมมิก 10 จี รองก้นหลุมก่อนปลูกเยอบีร่า และวิธีการป้องกันอีกวิธีซึ่งปลอดภัยไม่มีพิษตกค้าง ก็คือ การปลูกพืชหมุนเวียน และการใส่อินทรีย์วัตถุลงในดินเพื่อเพิ่มจุลินทรีย์ในดินซึ่งสามารถทำลายไส้เดือนฝอยได้

4. โรคดอกเหี่ยว

สาเหตุ เกิดจากเชื้อ มายโคพลาสมา

อาการ เริ่มแรกต้นเยอบีร่าจะแคระแกรน ใบซีดเหลืองดอกจะมีขนาดเล็กงอ ก้านดอกสั้น กลีบดอกจะมีสีเขียวคล้ายกลีบเลี้ยง และมีลักษณะเหมือนใบแตกฝอย ดอกจะเจริญผิดปกติไปจากเดิม

การแพร่ระบาด ในสวนที่ปลูกเยอบีร่ามาแล้ว 2-3 ปี มักจะพบโรคนี้ระบาดทั่วสวน บางแห่งเสียหายมากกว่า 50%

การป้องกันกำจัด ถ้าพบโรคดอกเหี่ยวในแปลงปลูกควรถอนต้นทำลายและเผาทิ้งเสีย ต้นที่เป็นโรคไม่ควรขยายพันธุ์ต่อไปและควรฉีดพ่นสารเคมีป้องกันเพลี้ยปากดูด ซึ่งเป็นพาหะนำโรคนี้แพร่ระบาด

5. โรคดอกเน่า

สาเหตุ เกิดจากเชื้อรา

อาการ เกิดกับกลีบดอก ทำให้กลีบดอกมีสีซีดเหลืองอมเขียว หรือน้ำตาลอมเขียว หลังจากนั้นจะเกิดอาการเน่าเป็นสีน้ำตาลอาการที่ฐานรองดอกจะพบฐานรองดอกมีสีน้ำตาลเข้มคล้ายกับอาการช้ำ หลังจากนั้นจะเริ่มมีเส้นใยสีขาวชุ่นทำให้ดอกเน่า

การป้องกันกำจัด ใช้สารเคมี เช่น โบแทน ฉีดพ่นทุกวัน

6. โรคดอกแห้ง

สาเหตุ เกิดจากเชื้อรา

อาการ จะเริ่มจากคอดอกก่อน จะสังเกตเห็นพรอยซ์ที่คอก้านดอก ทำให้คอดอกพับเหี่ยวไป บางครั้งจะพรอยซ์ตามก้านดอกอาการเหล่านี้จะเกิดกับดอกทุกระยะ ถ้าเกิดกับดอกตูม ดอกจะไม่บานต่อไปโรคน้ำจะระบาดมากประมาณช่วงเดือนธันวาคม- เมษายน

การป้องกันกำจัด ถ้าพบต้นที่มีอาการมาก ให้ถอนต้นเผาทำลายเสียและพ่นด้วยสารเคมี คาร์เบนดาซิม สลับกับแมนโคเซ็บ ตามอัตราที่แนะนำบนฉลากสารเคมี

7. โรคราแป้ง

สาเหตุ เกิดจากเชื้อรา

อาการ จะพบเส้นใยและสปอร์สีขาวของเชื้อราปกคลุมอยู่ด้านหลังใบและท้องใบ เมื่ออาการรุนแรงใบจะเป็นสีม่วงและหงิกและอาการที่เกิดกับก้านใบและดอกจะพบเชื้อราสีขาวเจริญที่ใต้กลีบดอกและก้านชูดอก ทำให้ดอกอ่อน กลีบร่วง

การป้องกันกำจัด ควรฉีดพ่นด้วยสารเคมีชนิดดูดซึมคาร์เบนดาซิม สลับกับสารเคมีชนิดไม่ดูดซึม คลอโรธาโลนิล ตามอัตราที่แนะนำบนฉลากสารเคมีนั้นๆ เพื่อป้องกันการติดต่อสารเคมี

แมลงศัตรูของเยอบีร่า

1. เพลี้ยไฟ ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัย จะทำลายเยอบีร่าโดยดูดน้ำเลี้ยงที่ใบและดอก ทำให้ใบหงิกงอ กลีบดอกจะช้ำและมีจุดด่างสีขาวดอกจะมีสีซีด รูปทรงจะบิดเบี้ยวเพลี้ยไฟจะระบาดมากในฤดูแล้งและในสภาพอากาศแห้ง

การป้องกันกำจัด ควรฉีดพ่นสารเคมีสัปดาห์ละครั้ง สารเคมีที่ใช้อาจะเลือกใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น พอสซ์, ไตกูไฮออน, ไตคาร์โซล

2. หนอน เป็นหนอนผีเสื้อกลางคืน จะวางไข่ไว้ในดอกตูมและไข่จะฟักออกเป็นตัวในขณะที่ดอกเริ่มบานพอดี เมื่อเจริญเป็นตัวหนอนจะกัดกินกลีบดอก ทำให้คุณภาพดอกเสียหายจำหนายไม่ได้

การป้องกันกำจัด ควรฉีดพ่นสารเคมีสัปดาห์ละครั้ง สารเคมีที่ใช้ เช่น อโซดริน, แลนเทน, เซฟวิน 85, แบคโทสปิน โดยพ่นสลับกันไป อย่านให้สารเคมีชนิดใดชนิดหนึ่ง เพราะจะทำให้หนอนติดต่อสารเคมีได้ชนิดใดชนิดหนึ่ง เพราะจะทำให้หนอนติดต่อสารเคมีได้

3. เพลี้ยอ่อน ลักษณะตัวสีเขียวหรือชมพูเล็กน้อย สามารถมองเห็นด้วยตาเปล่าเพลี้ยอ่อนจะดูดกินน้ำเลี้ยงตามกลีบดอก และจะถ่ายมูลออกมาเป็นเมือกเหนียวๆ ติดอยู่ทำให้ดอกมีตำหนิเพลี้ยอ่อนยังดูดกินน้ำเลี้ยงที่ยอดอ่อนทำให้ใบห่อและบิดงอ

การป้องกันกำจัด ฉีดพ่นด้วยมาลาไอออน อัตรา 30-40 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร ไดอาซิโนน 20-30 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร ห่างกัน 5-7 วัน แต่ถ้าพบการระบาดของเพลี้ยอ่อนจำนวนมาก ต้องร่นระยะเวลา

ฉีดพ่นสารเคมีห่างกัน 3 วัน และควรกำจัดวัชพืชที่อยู่รอบๆ แปลงให้สะอาด เพื่อป้องกันไม่ให้เพลี้ยอ่อนหลบอาศัยเมื่อฉีดพ่นสารเคมีไปที่ต้นเยอบีร่า

4. ไรแดง มีขนาดเล็กมาก จะดูดกินน้ำเลี้ยงทั้งใบและดอก ทำให้เกิดอาการต่างเป็นจุดๆ ที่ใบ ด้านหลังใบเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล และหงิกงอ และยังคงดูดกินน้ำเลี้ยงที่ดอกตูม ทำให้ดอกชะงักการเจริญเติบโตไม่ยอมบาน ถ้าพบในดอกบานจะทำให้กลีบดอกเหี่ยวแห้งเร็วกว่าปกติ

การป้องกันกำจัด

- ให้หมั่นสำรวจตรวจดูเป็นประจำ ถ้าพบมีการระบาดไม่มากให้ใช้กำมะถันผง อัตรา 60-80 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วทั้งใต้ใบและบนใบ แต่มีข้อควรระวัง คือ ไม่ควรพ่นเกินอัตราที่กำหนด และไม่ควรพ่นในขณะมีแดดจัด อากาศร้อน เพราะจะทำให้ใบไหม้ได้

- ถ้ามีการระบาดมากใช้สารกำจัดไร ไโคฟอล อัตรา 40-50 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไมแทค อัตรา 20 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วทั้งบนใบและใต้ใบ

อื่นๆ

หาก มักจะกัดกินใบและลำต้นที่อ่อน มีปัญหามากในช่วงเพาะกล้าและหลังจากย้ายกล้าลงถุง จะยังพบปัญหามากในช่วงเพาะกล้าและหลังจากย้ายกล้าลงถุง จะยังพบปัญหาหากกัดกินใบอ่อนของเยอบีร่าอยู่เสมอ มักระบาดในสภาพที่มีอากาศชื้นๆ หรือขณะฝนตกแต่ในสภาพแห้งจะไม่ระบาด อาจป้องกันกำจัดได้โดยใช้เหยื่อพิษล่อโดยการหว่านให้ทั่วบริเวณแปลงเพาะต้นกล้า เหยื่อพิษที่ใช้คือ แองโกล สลัก

เอกสารอ้างอิง

- กองส่งเสริมพืชสวน กรมส่งเสริมการเกษตร 2537 **คู่มือการผลิตไม้ตัดดอก**
- กองส่งเสริมพืชสวน กรมส่งเสริมการเกษตร **การผลิตไม้ดอกไม้ประดับเชิงอุตสาหกรรม** 2539, หน้า 41-46
- ฝ่ายส่งเสริมการเกษตรที่สูง กรมส่งเสริมพืชสวน กรมส่งเสริมการเกษตร 2537 **ไม้ดอกบนที่สูง**
- สมเพียร เกษมทรัพย์. 2528 **การปลูกไม้ดอก** ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฟินนี่พับลิชชิ่ง กรุงเทพฯ
- อนงค์ จันทรศรีกุล 2524 **โรคและศัตรูไม้ประดับ** พิมพ์ครั้งที่ 2